

การพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญ
ของกระทรวงศึกษาธิการ

The Development of a Competencies for School Administrators as Expert
of The Ministry of Education

สุจิตตรา กาญจนสินธุ์

Sujittra Kanjanasin

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Moban Chombueng Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญ 2) พัฒนารูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methods research) ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด 44 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 137 คน และผู้บริหารสถานศึกษา 380 รวมทั้งสิ้น 561 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการยืนยันองค์ประกอบ คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 และแบบประเมินยืนยันองค์ประกอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า 1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรายข้อ อยู่ระหว่าง 4.28–4.80 2. รูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ โดยวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก ด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงสำรวจ ได้ 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถในการบริหารจัดการ องค์ประกอบที่ 2 การยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของบุคคล องค์ประกอบที่ 3 การเป็นผู้นำตามสถานการณ์อย่างมีทักษะและรอบรู้ องค์ประกอบที่ 4 ความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอน 3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถในการบริหารจัดการ มีตัวแปรย่อย 17 ตัว โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.808- 0.906 มีความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ 61.959, ค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 23.237, ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม เท่ากับ 23.237 องค์ประกอบที่ 2 การยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของบุคคล มีตัวแปรย่อย 3 ตัว โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.562- 0.886 มีความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ 3.013, ค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 12.513, ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม เท่ากับ 35.750 องค์ประกอบที่ 3 การเป็นผู้นำตามสถานการณ์อย่างมีทักษะและรอบรู้ มีตัวแปรย่อย 3

ตัว โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.824- 0.907 มีความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ 2.549, ค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 9.998, ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม เท่ากับ 45.748 องค์ประกอบที่ 4 ความรอบรู้ในการจัดการเรียนการสอน มีตัวแปรย่อย 3 ตัว โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง 0.772- 0.904 มีความแปรปรวนของตัวแปร เท่ากับ 1.702, ค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 9.963, ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม เท่ากับ 55.710 และ 4. การตรวจสอบองค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยการอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ 12 คน พบว่า ทุกองค์ประกอบมีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ เห็นด้วย ร้อยละ 100

คำสำคัญ : รูปแบบสมรรถนะ, วิทยฐานะเชี่ยวชาญ, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the competencies of professional academic institution administrators, 2) to develop a model of professional academic institution administrators' competencies. The research methodology is a mixed method research using in-depth interviews to collect data. The target group used in the interview was 6 experts. consisting of experts from the Office of the Teachers Commission and Educational Personnel Provincial Education Director of Primary Educational Service Area Office Director of Secondary Education Service Area Office school administrators and an expert academic teacher acquired by selective selection The sample group used to answer the questionnaire was 44 Provincial Education Commissioners 137 directors of educational service area offices and 380 school administrators totaling 561 were drawn by stratified random sampling And the target group used to confirm the composition was 12 experts obtained by purposive selection. The research tools were interview forms, questionnaires, 5-level estimating scales, with a confidence level of 0.98 and the assessment form to confirm the components Statistics used in data analysis were mean, standard deviation exploratory component analysis and confirmatory component analysis. The research findings were as follows: 1. The competency of the administrators in schools as experts of the Ministry of Education were at a high level when classify of each item was between 4.28–4.80. 2. The competency model for the administrators in schools as experts by factor analysis with an exploratory analysis method, there were 4 components. The component 1 Management Capabilities. The component 2 Accepting and understanding individual differences. The component 3 Situational leadership had skill and knowledgeable. The component 4 Knowledge in teaching and learning management. 3. The confirmative component analysis (CFA) the competency model for administrators in schools as experts found that: The component 1 Management capabilities. It had 17 sub - variable. It has factor loading between 0.808- 0.906, eigenvalues =61.959, percent of variance= 23.237, Cumulative % variance= 23.237. The component 2 Accepting and understanding individual differences. It had 3 sub - variable. It has factor loading between 0.562-0.886, eigenvalues

=3.013, percent of variance= 12.513, Cumulative % variance= 35.750. The component 3 Situational leadership had skill and knowledgeable. It had 3 sub - variable. It has factor loading between 0.824-0.907, eigenvalues =2.549, percent of variance= 9.998, Cumulative % variance= 45.748 and The component 4 Knowledge in teaching and learning management. It had 3 sub - variable. It has factor loading between 0.772-0.904, eigenvalues =1.702, percent of variance= 9.936, Cumulative % variance= 55.710. 4. Connoisseurship about Accuracy, Suitability, Possibility and Utilization were 100 % from 12 experts.

Keyword: Performance model. Academic expert, School administrator,

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) ประเทศไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ฉบับล่าสุด ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคนทุกมิติ ในทุกช่วงวัย ให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้บรรลุผลของการปฏิรูปการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556, 1 - 9)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือว่ามีความสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนสถานศึกษาตามแนวการปฏิรูปไปสู่ความสำเร็จ การพัฒนาผู้บริหารให้มีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานบริหาร ที่เป็นไปอย่างรวดเร็วจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ (ประสิทธิ์ เขียวศรี, 2559, 99 - 107)

ดังนั้นผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองทั้ง ความรู้ ทักษะ เพื่อให้มีสมรรถนะพร้อมในการบริหารสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้มีสมรรถนะตามตำแหน่งและวิชาชีพ สามารถจัดการศึกษาให้เกิดผลตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการขอวิทยฐานะของผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ที่จะส่งผลต่อการขอเลื่อนวิทยฐานะสู่ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญได้ถูกต้องชัดเจน และเป็นไปตามเกณฑ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อสร้างรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ
3. เพื่อยืนยันรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methods research)
2. ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ทั้งหลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศ ที่เกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญ

2. สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ที่เกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญ

3. สังเคราะห์ตัวประกอบประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ 100 ตัวแปร

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

1. นำตัวแปรทั้ง 100 ตัวแปรมาสร้างแบบสอบถาม และนำสู่หาประสิทธิภาพความตรง (validity) ด้วยเทคนิค IOC จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่า IOC รายข้อ เท่ากับ .40 - 1.0 ซึ่งข้อที่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ .60 จะทำการตัดทิ้งไป ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้ หลังตัดออกจะเหลือตัวแปร 98 ตัว

3. นำแบบสอบถามจากข้อ 1 หาประสิทธิภาพความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำไป Try out กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่าง 30 คน ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .98

ขั้นตอนที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 500 คน ประกอบด้วยบุคลากรในสถานศึกษา และบุคลากรในหน่วยงานทางการศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Factor analysis) โดยใช้ PCA และ EFA

3. วิเคราะห์เชิงยืนยันรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ด้วย CFA โดยใช้เทคนิค AMOS โดยพิจารณาความกลมกลืนของรูปแบบโดยใช้ค่า Chi-square และพิจารณาค่า Goodness of Fit Index (GFI)

ขั้นตอนที่ 5 ยืนยันรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ (connoisseurship) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบสอบถามความคิดเห็น ตัวประกอบประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ และ 3) แบบประเมินเพื่อตรวจสอบ ยืนยันรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ มีรายละเอียด ดังนี้

1. **แบบสัมภาษณ์** เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง (unstructured interview) และแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (structured interview) เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเป้าหมาย ที่กำหนด

2. **แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Questionnaire)** เป็นแบบสอบถามที่สร้างจากตัวประกอบประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สังเคราะห์ได้ 100 ตัวแปร เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale, 1976) มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ใช้เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบตรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 100 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของไลเคิร์ต (Likert Scale)

3. แบบประเมินเพื่อตรวจสอบ และยืนยันรูปแบบ โดยการอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบประเมินด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการนำไปใช้ประโยชน์ ขององค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้ โดยการประเมินเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 คน เห็นด้วยกับรูปแบบ 100%

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. **แบบสัมภาษณ์** เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง (Structured Interview and unstructured Interview) โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ปรึกษาร่วม และคณะกรรมการสอบ พิจารณาตรวจสอบ เสนอแนะ และผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2. **แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (Questionnaire)** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้จากการสังเคราะห์ ตัวแปรจากการวิจัยเชิงคุณภาพ จำนวน 100 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับของไลเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ประเมินความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาโดยใช้ค่า IOC (index of item objective congruence) โดยพิจารณาค่า IOC โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ให้ค่า IOC รายข้อระหว่าง .40-1.0 ข้อที่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ .60 ทำการตัดทิ้งไป เหลือจำนวน 98 ตัวแปร

2.2 นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ alpha .98

2.3 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารระดับกระทรวง ทบวง กรม และสถานศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 500 ฉบับ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูล 2 แบบ คือ ใช้ google form และส่ง paper ทางไปรษณีย์

3. **แบบประเมินเพื่อตรวจสอบและยืนยันรูปแบบ** โดยการอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ปรึกษาร่วม และคณะกรรมการสอบ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่เก็บได้จำนวน 411 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.20

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญ ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป AMOS

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงผลองค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ

องค์ประกอบ (Component)	Rotation Sums of Squared Loadings		
	ค่าความแปรปรวน Eigen values	ค่าร้อยละของความแปรปรวน (% of variance)	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumulative %)
1	61.959	23.237	23.237
2	3.013	12.513	35.750
3	2.549	9.998	45.748
4	1.702	99.63	55.710

ตารางที่ 1 พบว่าจำนวนขององค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ องค์ประกอบที่มีค่าไอเก็น มากกว่า 1 มี 26 องค์ประกอบได้ เมื่อทำการหมุนแกน Verimax แล้วสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ทั้งหมดร้อยละ 75.382 ซึ่งเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 1.00 ขึ้นไป มีค่าไอเก็น (eigenvalues) มากกว่า 1 และมีตัวแปรอธิบายองค์ประกอบตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป พบว่ามีอยู่ 4 องค์ประกอบ ตามคุณสมบัติกำหนดไว้ คือ องค์ประกอบที่ 1 – 4 เมื่อหมุนแกน Verimax พบว่า มีค่าตามเกณฑ์ เหมาะสมที่จะกำหนดเป็นองค์ประกอบของรูปแบบ

ตารางที่ 2 แสดงองค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ

ลำดับ	องค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading)
1	องค์ประกอบที่ 1	17	0.801 - 0.906
2	องค์ประกอบที่ 2	3	0.562 - 0.886
3	องค์ประกอบที่ 3	3	0.824 - 0.907
4	องค์ประกอบที่ 4	3	0.772 - 0.904
รวม		26	0.562 - 0.907

ตารางที่ 2 พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ มีจำนวน 4 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ 1 นั้น มีจำนวนตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบได้ 17 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.801 - 0.906 องค์ประกอบที่ 2

มีตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบได้ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่องค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.562-0.886 องค์ประกอบที่ 3 มีตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบได้ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่องค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.824 - 0.907 และองค์ประกอบที่ 4 มีตัวแปรที่สามารถอธิบายองค์ประกอบได้ 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักอยู่องค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.772 - 0.904 เพื่อความสะดวกในการเรียกชื่อองค์ประกอบที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้นั้น และผู้วิจัยได้ตั้งชื่อแต่ละองค์ประกอบใหม่ ดังนี้

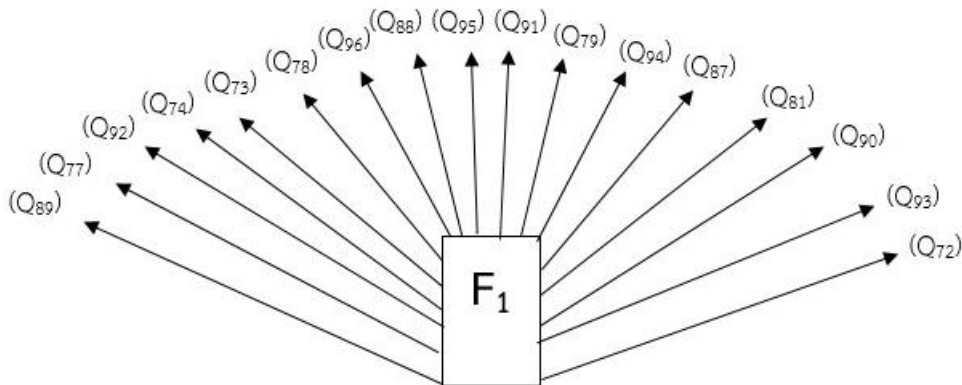
องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถในการบริหารจัดการ

องค์ประกอบที่ 2 การยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของบุคคล

องค์ประกอบที่ 3 การเป็นผู้นำตามสถานการณ์อย่างมีทักษะและรอบรู้

องค์ประกอบที่ 4 ความรอบรู้ในด้านการจัดการเรียนการสอน

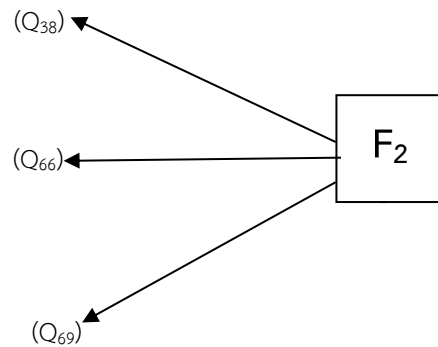
แผนภาพที่ 1 รูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ
องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถในการบริหารจัดการ

จากแผนภาพที่ 1 ตัวแปรองค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 1 ประกอบด้วย (Q89), (Q77), (Q92), (Q74), (Q73), (Q78), (Q96), (Q88), (Q95), (Q91), (Q79), (Q94), (Q87), (Q81), (Q90), (Q93), (Q72) ตามลำดับ

**แผนภาพที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญของ
กระทรวงศึกษาธิการ**

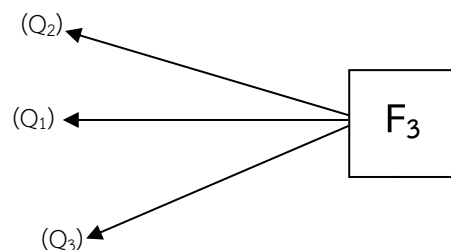
องค์ประกอบที่ 2 การยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของบุคคล

จากแผนภาพที่ 2 ตัวแปรองค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะ
เชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 2 ประกอบด้วย (Q₃₈), (Q₆₆), (Q₆₉) ตามลำดับ

**แผนภาพที่ 3 องค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญของ
กระทรวงศึกษาธิการ**

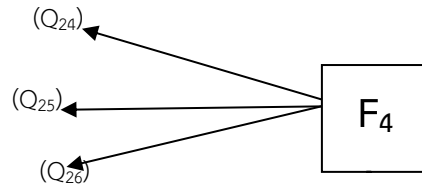
องค์ประกอบที่ 3 การเป็นผู้นำตามสถานการณ์อย่างมีทักษะและรอบรู้

จากแผนภาพที่ 3 ตัวแปรองค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะ
เชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 3 การเป็นผู้นำตามสถานการณ์อย่างมีทักษะและรอบรู้ประกอบด้วย
(Q₂), (Q₁), (Q₃) ตามลำดับ

แผนภาพที่ 4 องค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญของ กระทรวงศึกษาธิการ

องค์ประกอบที่ 4 ความรอบรู้ในการจัดการเรียนการสอน

จากแผนภาพที่ 4 ตัวแปรองค์ประกอบของรูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 4 ความรอบรู้ในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย (Q24), (Q25), (Q26), ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัย การพัฒนารูปแบบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 26 ตัวแปร ที่สำคัญ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถในการบริหารจัดการ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการมากที่สุด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง 0.801 - 0.906 โดยมีค่าความแปรปรวน (eigenvalues) เท่ากับ 61.959 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance) เท่ากับ 23.237 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบ อื่น ๆ พบว่า มีลำดับความสำคัญขององค์ประกอบเป็นลำดับที่ 2 กล่าวคือ ตัวแปรทั้ง 17 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความจริงใจและเป็นมิตรกับผู้ใต้บังคับบัญชา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถรู้โครงสร้างขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวและรับมือในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี 4) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า 5) ผู้บริหารสถานศึกษามีความกระตือรือร้นในการทำงาน 6) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของบุคลากร และหาแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาบุคลากร 7) ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับข้อผิดพลาด และนำมาปรับปรุง พัฒนา 8) ผู้บริหารสถานศึกษาร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาหากมีข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน 9) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด 10) ผู้บริหารสถานศึกษามีความมั่นคงทางอารมณ์ 11) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารเวลา 12) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมองการณ์ไกล มีวิสัยทัศน์ 13) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อมอบหมายงาน 14) ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะในการมองคนให้ออก 15) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถให้คำปรึกษาและคำแนะนำกับผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งเรื่องงานและเรื่องส่วนตัว 16) ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดที่เป็นระบบ ระเบียบ มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม และ 17) ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถตัดสินใจโดยอาศัยหลักของความเป็นเหตุเป็นผลและความเป็นจริง เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบนี้ได้ดีที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ มีความคิดเห็น

ไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ตรงกับองค์ประกอบด้านความสามารถในการบริหารจัดการ และจากตัวแปรที่บรรยายองค์ประกอบนี้อาจกล่าวได้ว่าความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหาร ถือได้ว่าเป็นสมรรถนะที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการงานด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และผู้บริหารในยุคศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องตระหนักถึงบทบาทการเป็นผู้นำยุคใหม่เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดิ์ไทย สุรกิจบรร (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง 9 สมรรถนะสำคัญของผู้บริหารมืออาชีพ ผลการวิจัย พบว่า การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานทางการศึกษาทุกภาคส่วน จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะทรัพยากรบุคคลอยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพและเกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะสมรรถนะของผู้บริหาร ทั้งผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีความจำเป็นในลำดับต้นที่ควรเร่งพัฒนาให้เหมาะสมกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ สมรรถนะสำคัญที่ผู้บริหารมืออาชีพโดยเฉพาะผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาของไทยควรให้ความสำคัญมี 9 สมรรถนะ ประกอบด้วย 1) รู้เท่าทันโลกาภิวัตน์ 2) มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการ 3) มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ 4) มีมนุษยสัมพันธ์ 5) ผู้ประสานสิบทิศ 6) ตัดสินใจเฉียบขาด 7) พัฒนาทีมงาน 8) บริหารแบบมีส่วนร่วม และ 9) คุณธรรมนำชีวิต และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชามณญ์ ลาวชัย (2562, 86) ได้ทำการศึกษางานวิจัย เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลวิจัย พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานและค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สมรรถนะในการบริหารตนเอง สมรรถนะในการตระหนักกับรู้เรื่องโลกาภิวัตน์ สมรรถนะการทำงานเป็นทีม สมรรถนะในการสื่อสาร สมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ และสมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บ็อททัมส์ และคณะ (Bottoms and oher, 2003, 33) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพสูงให้มาบริหารจัดการโรงเรียน สรุปได้ว่าผู้บริหาร ควรมีลักษณะดังนี้ คือ เป็นผู้ทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงมีพรสวรรค์ในการเป็นผู้นำเข้าใจภารกิจของโรงเรียนและชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน รู้วิธีการทำงานร่วมกับคณะครูและบุคลากรของโรงเรียนเพื่อนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ ให้การสนับสนุนครูให้ดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อยังประโยชน์ให้แก่นักเรียน

2. องค์ประกอบที่ 2 การยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของบุคคล เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการมากที่สุด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง 0.562 - 0.886 โดยมีค่าความแปรปรวน (eigenvalues) เท่ากับ 3.013 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance) เท่ากับ 12.513 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า มีลำดับความสำคัญขององค์ประกอบเป็นลำดับที่ 4 กล่าวคือ ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะในการใช้อำนาจ 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบนี้ได้ดี แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการมีความคิดเห็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ตรงกับองค์ประกอบด้านการยอมรับและเข้าใจความแตกต่างของบุคคล และจากตัวแปรที่บรรยายองค์ประกอบนี้อาจกล่าวได้ว่าสมรรถนะของผู้บริหารในการยอมรับและ

เข้าใจความแตกต่างของบุคคล เป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องเปิดใจยอมรับ เพราะคนเราทุกคนเกิดมาแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม สังคม และภูมิหลัง จึงมีมุมมอง วิธีคิด และความถนัดที่แตกต่างกัน และหากผู้บริหารไม่ยอมรับความแตกต่างเหล่านี้ ก็จะมองเป็นความขัดแย้งและจะทำให้เกิดปัญหาขึ้น หากผู้บริหารยอมรับความแตกต่างได้จะช่วยให้เกิดผลประโยชน์แก่องค์กรทำให้เกิดการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาและความสำเร็จในอนาคต และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศ มหาพรหมวัน (2561, 94 - 95) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องรูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นการใช้ปัญญา 4) ความใส่ใจต่อปัจเจกบุคคล 5) การให้รางวัลตามสถานการณ์ 6) การบริหารแบบวางเฉย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุสิทธิ์ นามโยธา (2555, 180 - 181) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า องค์ประกอบด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับผู้ใต้บังคับบัญชา การจัดโครงสร้างงาน การใช้อำนาจในตำแหน่งและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และการมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ การสื่อสาร และการจูงใจ การมีวิสัยทัศน์ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน ครู และบุคลากร ผู้เรียน การมีส่วนร่วมของชุมชน บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนชนก ภักทวนิชานันท์ (2554, 81 - 82) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะหลักเพื่อใช้ในการประเมินข้าราชการ : กรณีศึกษาสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) พบว่า ความเหมาะสมของสมรรถนะที่นำมาใช้ประเมินข้าราชการ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ในภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก จัดกลุ่มได้เป็น 7 องค์ประกอบ คือ ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านความสามารถในการเรียนรู้ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ด้านภาษาและเทคโนโลยี ด้านการยึดมั่นในความถูกต้อง และด้านการสื่อสาร

3. องค์ประกอบที่ 3 การเป็นผู้นำตามสถานการณ์อย่างมีทักษะและรอบรู้ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการมากที่สุด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง 0.824 - 0.907 โดยมีค่าความแปรปรวน (eigenvalues) เท่ากับ 2.549 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวน (percent of variance) เท่ากับ 9.998 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า มีลำดับความสำคัญขององค์ประกอบเป็นลำดับที่ 1 กล่าวคือ ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบนี้ได้ดี แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ มีความคิดเห็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ตรงกับองค์ประกอบด้านการเป็นผู้นำตามสถานการณ์อย่างมีทักษะและรอบรู้ และจากตัวแปรที่บรรยายองค์ประกอบนี้อาจกล่าวได้ว่าผู้บริหารที่ดีต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านความรู้และความสามารถ เป็นที่น่าเชื่อถือของผู้ใต้บังคับบัญชา สามารถ

มอบหมายงานได้ตรงตามความสามารถของแต่ละบุคคลและกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อประโยชน์ของโรงเรียนและนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์ศิริ เกื้อวราห์กุล (2562, 79) ได้วิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า สมรรถนะผู้บริหาร ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ทิพวัลย์ อ่างคำ (2561, 66) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการสู่ความเป็นเลิศมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารด้านอุดมการณ์ของผู้บริหารและด้านความรู้ในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ นิธิ เรื่องสุขอุดม (2563, 115) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 1 พบว่า โดยภาพรวมสมรรถนะของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 8 ด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการบริการที่ดี ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ

4. องค์ประกอบที่ 4 ความรอบรู้ในการจัดการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการมากที่สุด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) อยู่ระหว่าง 0.772 – 0.904 โดยมีค่าความแปรปรวน เท่ากับ 1.702 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวน เท่ากับ 9.963 ซึ่งเมื่อเทียบค่าความแปรปรวนของตัวแปรกับองค์ประกอบอื่น ๆ พบว่า มีลำดับความสำคัญขององค์ประกอบเป็นลำดับที่ 3 กล่าวคือ ตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจเรื่องการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจในธรรมชาติและสาระวิชาของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และเข้าใจเรื่องการวัดและประเมินผล เป็นตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายองค์ประกอบนี้ได้ดี แสดงให้เห็นว่าผู้ให้ข้อมูลองค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ มีความคิดเห็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ตรงกับองค์ประกอบด้านความรู้ในการจัดการเรียนการสอน และจากตัวแปรที่บรรยายองค์ประกอบนี้อาจกล่าวได้ว่าสมรรถนะของผู้บริหารที่ดี ต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของสถานศึกษา มีความรู้และเข้าใจเรื่องการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสามารถในการเขียนงานวิชาการ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรจัดทำเอกสารทางวิชาการ การวัดผลประเมินผล เพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลิสา ลาร์สัน (Lisa Larson, 2012) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผู้บริหารโรงเรียนในรัฐมินนิโซต้า จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการประเมินผลงานของผู้บริหารประกอบไปด้วย สมรรถนะหลัก 7 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic leadership) 2) ภาวะผู้นำด้านการสอน (Instructional leadership) 3) ภาวะผู้นำด้านการบริหาร (Managerial leadership) 4) ภาวะผู้นำด้านวัฒนธรรม (Cultural leadership) 5) ภาวะผู้นำด้านการสื่อสาร (Communications leadership) 6) ภาวะผู้นำกับบุคลากรในโรงเรียน (School community leadership) และ 7) ภาวะผู้นำด้านจริยธรรมและวิชาชีพ (Ethical and professional leadership) และสอดคล้องกับทฤษฎีของ สมิทท์และเพอร์คีย์ (Smith and Purkey, 2008) กล่าวว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นผู้บริหารต้องมีสมรรถนะที่ประกอบด้วยปัจจัยดังต่อไปนี้ 1) ภาวะผู้นำในการจัด

การศึกษา (Instructional Leadership) 2) การวางแผนและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Planned and Purposeful Curriculum) 3) การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและการตั้งความคาดหวังสูง (Clear Goals and High Expectations) 4) เวลาและภาระงาน (Time on Task) 5) การแสดงให้เห็นถึงการประสบความสำเร็จด้านวิชาการ (Recognition of High Academic Success) 6) การดำเนินตามแนวโน้มทั่วไปของสังคม (Orderly Climate) 7) ไหวพริบในการติดต่อสื่อสาร (Sense of Community) 8) การสนับสนุนและการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้ปกครอง (Parental Support and Involvement) 9) การบริหารจัดการสถานที่ในโรงเรียน (School Site Management) 10) การพัฒนาบุคคล (Staff Development) 11) การสร้างความมั่นคงของบุคลากร (Staff Stability) 12) การวางแผนเกี่ยวกับโรงเรียนและความร่วมมือ (Collegial and Collaborative Planning) 13) การสนับสนุนการทำงาน (Direct Support) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาเนียโล วี (Danilo V, 2016, 239) ได้ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการแสดงผลงานด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความพอใจในระดับสูงมากต่อระดับการแสดงผลงานด้านการบริหารจัดการในทุกด้าน โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญ ซึ่งการแสดงผลงานด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร ได้แก่ 1) ด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ 2) ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการบริหารการเงินและงบประมาณ 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 5) ด้านงานบริการนักเรียน 6) ด้านงานบริการความสัมพันธ์ชุมชน และ 7) ด้านการบริหารเพื่อวางแผนการพัฒนาโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการศึกษาคำแนะนำประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ ไปทบทวนกับการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานให้สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำองค์ประกอบสมรรถนะฯ ไปกำหนดเป็นสมรรถนะในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยทำให้ได้สารสนเทศในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ ตามบริบทของแต่ละโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน”
2. ควรทำการวิจัยเรื่อง “องค์ประกอบสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาวิทยฐานะเชี่ยวชาญของกระทรวงศึกษาธิการ”

เอกสารอ้างอิง

กาญจนาชนก ภัทรวณิชานันท์. (2554). การวิเคราะห์องค์ประกอบสมรรถนะหลักเพื่อใช้ในการประเมินข้าราชการ : กรณีศึกษาสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.). วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ชัยยนต์ เพาพาน. (2563). ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21. ค้นเมื่อ มกราคม 31, 2564, จาก http://www.conference.ksu.ac.th/file/20160809_2488101126.pdf.
- ทิพวัลย์ อ่างคำ. (2561). สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการสู่ความเป็นเลิศมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสยาม.
- นริศ มหาพรหมวัน. (2561). รูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นิธิ เรืองสุขอุดม. (2563). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประสิทธิ์ เขียวศรี. (2559). การนำเสนอแบบจำลองการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงศ์สิริ เกื้อวราห์กุล. (2562). สมรรถนะผู้บริหารกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 10(1) : 86-102.
- พิชามญช์ ลาวชัย. (2562). สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). การพัฒนาวิชาชีพครูสู่ยุคปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2. ในเอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการ การพัฒนาครูทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2.แพร่ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 - 2.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2559). 9 สมรรถนะสำคัญของผู้บริหารมืออาชีพ. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อนุสิทธิ์ นามโยธา. (2556). การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน. วารสารสมาคมนักวิจัย. 18(3) : 20-29.
- Bottoms, G. et al. (2003). "Good Principals are the Key to Successful School: Six Strategies to Prepare More Good Principals, Southern Regional Education Board, Atlanta." *Dissertation Abstracts International*. 4(31) : 33-A.
- Danilo V. (2016). *Towards Enhancing the Managerial Performance of School Heads*. *International Review of Management and Business Research*.
- Lisa Larson. (2012). *Evaluating Minnesota's School Principals*. Accessed September 9, 2017, from <http://www.house.mn/hrd/hrd.htm>.
- Smith, S. C. and Purkey, M. S. *Effective School*. (2008). quoted in Hoy, Wayne K. and Miskel, Cecil G. *Educational Administration : Theory, Research, and Practice*. Singapore, McGraw-Hill Education.